

עמ"ת 15692/12/14 - דוד שמעון דסה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 15692-12-14 דסה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת תמר נאות פרי
עורר דוד שמעון דסה ת.ז. 029455094
נגד מדינת ישראל
משיבה

החלטה

בפניי ערר על החלטת בימ"ש השלום בחיפה (כב' השופט גולדקורן) מיום 03/12/2014 במסגרת מ"ת 5029-08-14, אשר במסגרתה נדחתה בקשה לעיון חוזר.

השתלשלות האירועים מורכבת מעט ואין מנוס אלא לפרט בתמצית כדלקמן:

ביום 12/03/2014, הורשע העורר בעבירות של איומים ותקיפה, במסגרת ת.פ. 31933-08-13 בבית המשפט השלום באילת. דינו של העורר נגזר למאסר בפועל בין 3 חודשים אשר ירוצו בעבודות שירות. העורר החל לבצע את עבודות השירות (בבית החולים רמב"ם בחיפה), אך לא השלימן.

בתחילת חודש אוגוסט, נעצר שוב העורר ובעקבות מעצרו הוגש כנגדו כתב אישום המייחס לו עבירות איומים כלפי אשתו. בד בבד עם הגשת כתב אישום זה, הוגשה אף בקשה למעצרו עד תום ההליכים.

כב' בית המשפט קמא דן בבקשה למעצר עד תום ההליכים ולאחר שנקבע כי קיימות ראיות לכאורה וקיימת עילת מעצר, הופנה העורר להכנת תסקיר של שירות המבחן למבוגרים. עוד טרם הוכן התסקיר, ניתנה החלטה בדבר שחרור העורר למעצר בית מלא בתנאים מגבילים וזאת ביום 01/09/2014, ולאחר שהושלמה הכנת התסקיר, נותרה ההחלטה על כנה, דהיינו שחרור בתנאי מעצר בית.

בשלב הזה, בתחילת חודש אוקטובר 2014, הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצר הבית וביקש שיתאפשר לו לצאת ממעצר הבית על מנת להשלים את ביצוע עבודות השירות (כאשר לשיטתו נותרו לו 21 ימים לביצוע). כב' השופט קמא, קבע כי החלטה באשר לאפשרות להתיר לעורר לצאת מהבית לצורך השלמת עבודות השירות, תינתן רק לאחר שתקבל החלטת הממונה על עבודות השירות בהקשר זה.

ביום 13/11/2014, ניתנה החלטתו הראשונה של בית המשפט קמא בסוגית העיון החוזר, ובה הוא קבע שלא ניתן לאפשר לעורר לצאת ממעצר הבית לצורך השלמת ביצוע עבודות השירות וזאת לאחר שביום 12/11/2014, החליט הממונה על עבודות השירות, על הפסקה מנהלית של עבודות השירות והורה למשיב להתייבב ביום 14/12/2014 (כלומר ביום א' הקרוב) לריצוי עונש מאסר למשך 31 ימים חלף השלמת עבודות השירות.

עקב כך הוגשה הבקשה הנוספת לעיון חוזר. בהחלטה השנייה של בית המשפט קמא בסוגית העיון החוזר, שהיא ההחלטה נשוא הערר, דחה כב' בית המשפט קמא את הבקשה. בית המשפט קמא ציין כי יש לבחון את הבקשה לעיון חוזר לאור המבחנים שקבעה הפסיקה בזיקה לסעיף 52 לחוק המעצרים ובחינה שכזו מחייבת את המסקנה שדין הבקשה להידחות.

בהודעת הערר, כמו גם במהלך הדיון, מבקש העורר לאפשר לו לצאת ממעצר הבית לצורך השלמת עבודות השירות, שכן אם לא יתאפשרו לו חלונות מתאימים, המשמעות הנה ריצוי של מאסר בפועל של למעלה מחודש ימים. הסנגור המלומד מסכים כי ההחלטה אם לאפשר לעורר להמשיך את ביצוע עבודות השירות מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט שגזר את העונש הרלוונטי ומסכים כי ככל שהחלטתו של הממונה על עבודות השירות לא תשתנה, אזי שיש מקום להגיש עתירת אסיר לגביה ובכל זאת, עותר לקבלת הערר בכל הנוגע להחלטת בית המשפט קמא שדחה את הבקשה לעיון חוזר.

המדינה מתנגדת לעמדת העורר ומבקשת לדחות את הערר. המדינה מדגישה את חומרת העובדה שהעורר ביצע, ולו לכאורה, את עבירת האיומים שעה שהוא אמור לרצות עונש מאסר בגין עבירה זהה קודמת (גם אם המדובר בעבודות שירות) ושבה ומציינת כי לבית משפט זה (כמו גם לבית המשפט קמא) אין את הסמכות להתערב בקביעה של הממונה על עבודות השירות בכל הנוגע לביטול האפשרות להמשיך ולבצע את עבודות השירות ובכל הנוגע למאסר במקום עבודות השירות.

שקלתי את טענות הצדדים ובמהלך הדיון הסברתי כי לשיטתי יש מקום לקבל את הערר במובן מסוים. מפאת העובדה שנאלצתי לסיים את הדיון טרם הכתבת ההחלטה המפורטת, בתום הדיון ניתנה בידי הצדדים החלטה קצרה בכל הנוגע לעמדתי לגבי כך שיש לאפשר לעורר להשלים את עבודות השירות ככל שעסקינן בפן של דיני המעצרים וכפי שהוחלט בתום הדיון, החלטה מפורטת נכתבת בזאת ותישלח לצדדים באמצעות מערכת נט המשפט.

עמדתי היא כי אומנם העורר אחראי לכך שבשל העבירה הנטענת הנוספת הוא מוצא עצמו בתסבוכת משפטית כגון זו אשר ניצבת לפנינו; ואומנם אין להקל ראש בעבירה הלכאורית שעל הפרק בשלב זה (אותה ביצע העורר, לכאורה, בשעה שהוא אמור להקדיש את מלאו מרצו להשלמת עבודות השירות), ועם זאת - עמדתי כי מן הראוי היה לקבל את הבקשה לעיון חוזר.

אין חולק כי כב' בית המשפט קמא שקל בכובד ראש את רף המסוכנות בהתייחס לעורר וכבר ביום 01/09/2014, מצא שניתן לאיין את המסוכנות בחלופה של מעצר בית. כב' השופט קמא שקל את תנאי מעצר הבית, שקל את זהותם של

המפקחים, שקל את היכולת לתת אמון בעורר בכל הנוגע לקיומם של התנאים המגבילים והורה על שחרורו.

החלטה זו ניתנה עוד טרם הוגש תסקיר שירות המבחן וערר שהוגש לגבי ההחלטה - נדחה.

אף לאחר שהוגש התסקיר, בית המשפט הנכבד קמא אישרר בדיעבד את החלטתו ומצא כי החלופה ראויה ומסוגלת לספק מענה הולם וסביר למסוכנות.

אשר על כן, נקודת המוצא חייבת להיות שהמסוכנות שנשקפת מצדו של העורר למתלוננת ולציבור בכלל, אינה מחייבת את מעצרו בפועל עד תום ההליכים וניתנת לאיון בתנאים מסויימים.

עתה יש לשקול אם שינוי בתנאי מעצר הבית אשר יאפשר לעורר להמשיך ולרצות את עבודות השירות, הינו שינוי אשר מכרסם בצורה משמעותית ביכולת של החלופה לאיון את המסוכנות. המדובר בשינוי שתכליתו יציאה מהבית למשך 21 ימים, בפיקוח אחד מהמפקחים, אשר ילווה את העורר לבית החולים אשר שם הוא אמור לבצע את עבודות השירות, כאשר במהלך השעות שבהן מבצע העורר את עבודות השירות, מפקח עליו גורם מסויים מטעם הממונה על עבודות השירות וכאשר בתום יום העבודה, המפקח מלווה את העורר בחזרה למעצר הבית. אין הכוונה לאפשר לעורר להלך חופשי, אלא לאפשר לו לשהות בתוך מתקן בית החולים לצורך השלמת ביצוע עבודות השירות בפיקוח מסויים. אין ספק כי במהלך השעות שבהן אמור העורר לשהות בבית החולים, הפיקוח שונה מאשר הפיקוח מצד המפקחים אשר נבחנו ע"י בית המשפט ושירות המבחן. אין אף ספק כי שהייה בכותלי בית החולים "בטוחה פחות" מאשר שהייה בבית אשר שם הוא אמור להיות במעצר בית מלא.

עם זאת, בנסיבות, נדמה לי שהשוני בין שהייתו במעצר הבית לבין שהייתו בבית החולים, כאשר המדובר בתקופה של 21 ימים בלבד, וכאשר גם בבית החולים הוא נמצא במסגרת מפוקחת וכאשר העורר יודע שהפרה, ולו קלה, של תנאי המעצר במהלך שעות ביצוע עבודות השירות תגרור מיידית את המאסר שלו בפועל - אינו שוני שלא ניתן להתגבר עליו. אני סבורה שהעובדה שעד כה העורר לא הפר את תנאי מעצר הבית, יכולה ללמד אף היא על נכונותו למלא את התנאים ועל כך שהוא מודע לחשיבות של קיומם. לכן, ככל שנשאלת השאלה אם מנגנון הפיקוח במהלך התקופה שנדרשת לצורך השלמת עבודות השירות לא יוכל לתת מענה למסוכנות - אזי שלשיטתי התשובה בשלילה.

בנוסף לא ניתן להתעלם במשמעות הפרקטית של ההחלטה אם לקבל או לדחות את הבקשה לעיון חוזר. ככל שניתן היה להבין מהמסמכים, אזי החלטתו של הממונה על עבודות השירות, אשר החליט להפקיע את ההחלטה בדבר עבודות השירות ואשר החליט שיש צורך לרצות מאסר בפועל - סומכת לפחות בחלקה על כך שבשל ההליכים הנוכחיים, העורר לא יכול להמשיך ולהשלים את עבודות השירות. אינני יודעת מה היה מחליט הממונה על עבודות השירות ומה היה מחליט כב' השופט אשר גזר את עונשו של העורר לעבודות השירות, לו הם היו יודעים שקיימת אפשרות טכנית שהעורר ישלים את עבודות השירות. אינני יודעת אם כב' השופט שגזר את הדין או אם הממונה על עבודות השירות החליטו שעל העורר לרצות עונש של מאסר, רק בשל כך שהבקשה לעיון חוזר נדחתה או שמא יש לכך נימוקים נוספים.

מקובלת עלי כמובן עמדתו של נציג המדינה, לפיה אין כל מקום שאביע עמדה לגבי השאלה אם מן הראוי לאפשר לעורר להמשיך בעבודות השירות או שאין מנוס אלא לחייב אותו לרצות עונש של מאסר, חלף הימים אשר נותרו לו לביצוע עבודות השירות. הדבר אינו מצוי בסמכותי, אין בפניי את מלוא הנתונים הרלוונטיים וכמובן שלא אדרש לסוגיה.

כל מה שאומר הוא, שבהיבט של דיני המעצרים, ניתן לאפשר לפתוח חלונות במשך 21 ימים בשעות הנדרשות לצורך השלמת ביצוע עבודות השירות (בכפוף לכך שהעורר ילווה אל עבודות השירות ובחזרה למעצר הבית ע"י אחד מהמפקחים שאושרו).

לכן במובן הזה הערר מתקבל. נתתי את דעתי גם להנמקתו של כב' השופט קמא בכל הנוגע לשאלה אם התקיימו המבחנים שקבעה הפסיקה לקיום דיון בבקשה לעיון חוזר, לאור סעיף 52 לחוק, ועמדתי היא כי בנסיבות המיוחדות של מקרה זה, יש מקום לקבל את הבקשה לעיון חוזר, כפי שציינתי מעלה.

מבחינה אופרטיבית - ההחלטה אינה ישימה עד אשר יפעל הסנגור המלומד למול הממונה על עבודות השירות ויגיש בקשה לכב' השופט בבית משפט השלום באילת, אשר גזר את דינו של העורר או שיפנה בעתירת אסירים וכיוצ"ב פעולות.

אבקש להבהיר חד משמעית שאין בהחלטה כדי לאפשר לעורר להמשיך ולבצע את עבודות השירות. ההחלטה בדבר האפשרות לעשות כן, לא מסורה בידי. כל מטרתה של ההחלטה הינה להבהיר שככל שהגורם המוסמך יאפשר לעורר להמשיך ולבצע את עבודות השירות, אזי שהוא יוכל לצאת ממעצר הבית לצורך ביצוע העבודות, למשך 21 יום.

אשר על כן, ככל שבא כוחו של העורר יציג לבית המשפט קמא החלטה מוסמכת בדבר האפשרות להמשיך ולבצע את עבודות השירות, אזי שניתן יהיה לבצען ויפתחו חלונות בתנאי מעצר הבית למשך התקופה הנדרשת (כאשר כמובן שיהיה צורך להציג החלטה בדבר מועדים ספציפיים, שעות, מיקום וזהות המפקחים אשר יובילו את העורר אל בית החולים וממנו חזרה).

המזכירות תשלח בהקדם האפשרי העתק של ההחלטה לצדדים, לכב' בית המשפט קמא ולממונה על עבודות השירות.

ניתנה היום, י"ט כסלו תשע"ה, 11 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.